SIKKERHETSDATABLAD

Aspen+

Sikkerhetsdatabladet er i samsvar med Kommisjonsforordning (EU) 2015/830 av 28 mai 2015 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH)

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET / STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET / FORETAKET

Utgitt dato	29.12.2016
Revisjonsdato	26.10.2018

1.1. Produktidentifikator

Kjemikaliets navn	Aspen+
Synonymer	Aspen Plus Improved Formula
Artikkelnr.	IF
Utvidet SDS med ES innbefattet	Ja
Utvidet SDS med ES innbefattet, kommentarer	Relevant informasjon fra komponents eksponeringsscenarier er innarbeidet i avsnitt 4 - 13 i dette sikkerhetsdatabladet.

1.2. Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes

Funksjon	Beskrivelse: Brensel
Kjemikaliets bruksområde	Drivstoff til 4 takts motorer.
Relevant identifiserte bruksområder	SU1 Jordbruk, skogbruk, fiske SU21 Private forbrukere Private husholdninger (= allmennheten = forbrukere) SU22 Profesjonell bruk Offentlige tjenester (administrasjon, utdanning, underholdning, tjenester, håndverkere) PC13 Brennstoffer PROC16 Bruk av materiale som drivstoffkilder, begrenset eksponering for uforbrent produkt må forventes. Industriell eller ikke-industriell bruk.
Kjemikaliet kan brukes av forbrukere	Ja

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Produsent

Firmanavn	Lantmännen Aspen AB
Postadresse	Iberovägen 2

Postnr.	SE-438 54
Poststed	Hindås
Land	Sverige
Telefon	800 57 380
E-post	aspensds@lantmannen.com
Hjemmeside	http://www.aspen.no

1.4. Nødtelefonnummer

Nødtelefon	Telefon: 112 Beskrivelse: SOS Telefon: 22 59 13 00 Beskrivelse: Giftinformasjonen

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]	Flam. Liq. 1; H224; Asp. Tox. 1; H304; Skin Irrit. 2; H315; STOT SE 3; H336; Aquatic Chronic 4; H413;
CLP Klassifisering, kommentarer	Inneholder <0,1% benzen.

2.2. Merkingselementer

Farepiktogrammer (CLP)

Varselord	Fare
Faresetninger	H224 Ekstremt brannfarlig væske og damp. H304 Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene. H315 Irriterer huden. H336 Kan forårsake døsighet eller svimmelhet. H413 Kan forårsake skadelige langtidsvirkninger for liv i vann.
Sikkerhetssetninger	P102 Oppbevares utilgjengelig for barn. P210 Holdes vekk fra varme, varme overflater, gnister, åpen ild og andre antenningskilder. Røyking forbudt. P260 Ikke innånd støv / røyk / gass / tåke / damp / aerosoler. P262 Må ikke komme i kontakt med øyne, huden eller klær. P301+P310 VED SVELGING: Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege. P331 IKKE framkall brekning. P501 Innhold / beholder leveres til godkjente avfallsdeponeringssteder i en åpen

	beholder.
Følbar merking	Ja
Barnesikring	Ja

2.3. Andre farer

Helseeffekt	Kan forårsake kvalme, hodepine, svimmelhet og forgiftning. Narkose i høye konsentrasjoner. I høye konsentrasjoner kan damper irritere svelg og luftveier og forårsake hoste. Langvarig hudkontakt kan forårsake rødhet, irritasjon og tørr hud.
Andre farer	Damp er tyngre enn luft og kan spre seg langs gulvet og i bunnen av beholdere. Damp kan antennes av en gnist, en varm flate eller en glo.

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2. Stoffblandinger

Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold
Alkylat	CAS-nr.: 68527-27-5, 664741-64-6 EC-nr.: 271-267-0, 265-066-7 REACH reg. nr.: 01-2119471477-29-xxxx, 01-2119485026-38-xxxx	Flam. Liq. 1; H224 Asp. Tox. 1; H304 Skin Irrit. 2; H315 STOT SE 3; H336 Aquatic Chronic 2; H411	55 -80 %
ETBE	CAS-nr.: 637-92-3 EC-nr.: 211-309-7 REACH reg. nr.: 01-2119452785-29-0000	Flam. Liq. 2; H225 STOT SE 3; H336	< 20 %
Isomerat	CAS-nr.: 64741-70-4 EC-nr.: 265-073-5 REACH reg. nr.: 01-2119480399-24	Flam. Liq. 1; H224 Asp. Tox. 1; H304 Aquatic Chronic 2; H411 Skin Irrit. 2; H315 STOT SE 3; H336	10 -20 %
MTBE	CAS-nr.: 1634-04-4 EC-nr.: 216-653-1 REACH reg. nr.: 01-2119452786-27-xxxx	Flam. Liq. 2; H225 Skin Irrit. 2; H315	1 -5 %
Bemerkning, komponent	Benzen < 0,1% n-hexan <3%. Ingrediens miljøklassifisering støttes ikke av test på blandingen.		

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Generelt	Ved brann og eksplosjon: Forlat straks faresonen og hold uvedkommende borte. Sårede personer skal straks bringes ut av faresonen. Vær oppmerksom på faren for sjokk hos tilsynelatende uskadde personer. Ved pustevansker, flytt personen til frisk luft og sørg for at vedkommende hviler i en stilling som letter åndedrettet.
Innånding	Frisk luft og hvile. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.
Hudkontakt	Ta straks av tilsølte klær og vask huden med såpe og vann.

Øyekontakt	Skyll straks med vann i flere minutter. Påse at eventuelle kontaktlinser er fjernet fra øyet før skylling.
Svelging	Fremkall ikke brekning. Ved brekninger må hodet holdes så lavt at mageinnholdet ikke kommer ned i lungene. Kjemisk lungebetennelse kan oppstå hvis produktet kommer ned i lungene ved innånding, inntak eller brekninger. Kontakt et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege. Leger skal ta stilling til mulig magesvikt.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Akutte symptomer og virkninger	Avfetter huden. Kan gi sprekkdannelse og eksem. Fare for kjemisk lungebetennelse ved aspirasjon. Damp kan irritere luftveier og lunger.
Forsinkede symptomer og virkninger	Advarsel! Dette produktet er skadelig for helse. Produktet kan være aspirert og forårsake kjemisk lungebetennelse som kan være dødelig.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Medisinsk behandling	Behandle symptomatisk.
Medisinsk overvåking av forsinkede effekter	Depresjon av sentralnervesystemet med narkotiske effekter som døsighet, narkose, redusert årvåkenhet, tap av reflekser, manglende koordinering og svimmelhet.
Annen informasjon	FREMKALL IKKE BREKNING! Inntrenging i lungene etter inntak eller oppkast kan forårsake kjemisk pneumonitt.

AVSNITT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1. Slokkingsmidler

Egnede slokkingsmidler	Ved brannslukking benyttes skum, karbondioksid, pulver eller vanntåke.
Uegnede slokkingsmidler	Ikke bruk vannstråle ved brannslukking da dette vil spre brannen.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Brann- og eksplosjonsfarer	Meget brannfarlig væske og damp. Fjern alle tennkilder dersom dette kan gjøres på en sikker måte. Meget eksplosjonsfarlig hvis damper utsettes for åpen ild.

5.3. Råd til brannmannskaper

Personlig verneutstyr	Ved utilstrekkelig ventilasjon skal åndedrettsvern benyttes. Bruk påkrevd personlig verneutstyr
Brannslokkingsmetoder	Beholdere i nærheten av brann flyttes straks eller kjøles med vann. Unngå vann i konsentrert stråle direkte mot brannpunktet da dette vil spre ilden. Vær oppmerksom på faren for etterantennelse og eksplosjon.
Annen informasjon	Damp er tyngre enn luft og kan spre seg langs gulvet og i bunnen av beholdere. Damp kan antennes av en gnist, en varm flate eller en glo.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell	Røyking og bruk av åpen ild og andre antennelseskilder er forbudt. Ventiler godt. Ved utilstrekkelig ventilasjon må det brukes egnet åndedrettsvern. Ta forholdsregler mot utladning av statisk elektrisitet.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø	Unngå utslipp i avløp, jord og vannløp. Samle opp søl/spill i sand, jord eller annet egnet absorberende materiale. Ved større utslipp til avløp/vannmiljø informeres lokale myndigheter.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Opprydding	Større mengder søl dekkes til med alkoholresistent skum. Søl demmes og suges opp med sand, jord eller annet ikke-brennbart materiale. Beholdere med oppsamlet spill skal være nøye merket med innhold og faresymbol/farepiktogram. Beholdere må holdes tett lukket.
Annen informasjon	Fjern enhver tennkilde, vær oppmerksom på eksplosjonsfaren.

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Andre anvisninger	Hvis du ønsker mer informasjon om avhending, kan du se punkt 13. Hvis du ønsker mer informasjon om personlig beskyttelse, kan du se punkt 8.

AVSNITT 7: HÅNDTERING OG LAGRING

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Håndtering	Brannfarlig eller brennbart: Holdes adskilt fra oksiderende stoffer, varme og flammer. Ta forholdsregler mot utladning av statisk elektrisitet.

Beskyttelsestiltak

Tiltak for å hindre brann	Oppbevares på et godt ventilert sted. Oppbevares kjølig.
Tiltak for å hindre aerosol- og støvdannelse	Sørg for god ventilasjon.
Tiltak for å beskytte miljøet	Unngå utslipp til avløp.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Oppbevaring	Oppbevares i godt lukket originalemballasje på et godt ventilert sted. Oppbevares ved temperaturer under 50°C. Lagres som brannfarlig væske.
Forhold som skal unngås	Må ikke utsettes for varme, gnister eller åpen ild.

Betingelser for sikker oppbevaring

Tekniske tiltak og lagringsbetingelser	Elektrisk utstyr skal være gnistsikret hvis det er fare for eksplosjon.
Råd angående samlagring	Brannfarlige væsker oppbevares adskilt fra brannfarlig gass og meget brannfarlige materialer. Brannfareklasse: 1
Ytterligere informasjon om lagringsforhold	Større mengder og lagerbeholdninger skal oppbevares i henhold til nasjonal forskrifter om oppbevaring av brannfarlige væsker.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Spesielle bruksområder	Identifiserte bruksområder for dette produktet er beskrevet i punkt 1.2.

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL / PERSONLIG VERNEUTSTYR

8.1. Kontrollparametere

Komponentnavn	Identifikasjon	Verdi	Norm år
Alkylat	CAS-nr.: 68527-27-5, 664741-64-6	Opprinnelsesland: NO 8 t. normverdi: 100 ppm 8 t. normverdi: 500 mg/m³ Kilde: Forskrift om tiltaks- og grenseverdier (19.09. 2018) Kommentarer: Som Extraksjonsbensin (uspesificert)	
MTBE	CAS-nr.: 1634-04-4	Opprinnelsesland: EU, NO 8 t. normverdi: 183.5 mg/m³ 8 t. normverdi: 50 ppm **Grense korttidsverdi** Verdi: 367 mg/m³ **Grense korttidsverdi** Verdi: 100 ppm **Grense korttidsverdi** Avgrensningsperiode: 15 min Kilde: 2009/161/EG Kommentarer: BOELV	
2-metyl-2-propanol	CAS-nr.: 75-65-0	Opprinnelsesland: Norge 8 t. normverdi: 25 ppm 8 t. normverdi: 75 mg/m³ Kilde: Forskrift om tiltaks- og grenseverdier (19.09. 2018)	
Etanol	CAS-nr.: 64-17-5	Opprinnelsesland: NO 8 t. normverdi: 500 ppm 8 t. normverdi: 950 mg/m³ Kilde: Forskrift om tiltaks- og grenseverdier (19.09. 2018) Kommentarer: Provisional.	
Benzen	CAS-nr.: 71-43-2	Opprinnelsesland: EU 8 t. normverdi: 3.25 mg/m³ 8 t. normverdi: 1 ppm **Grenseverdier, bokstav** Bokstavkoder: H Kilde: 2004/37/EG Opprinnelsesland: Norge 8 t. normverdi: 1 ppm 8 t. normverdi: 3 mg/m³ **Grense korttidsverdi** Verdi: 1 ppm	

		Grense korttidsverdi Verdi: 3 mg/m³
n-Hexan	CAS-nr.: 110-54-3	Opprinnelsesland: EU 8 t. normverdi: 72 mg/m³ 8 t. normverdi: 20 ppm Kilde: 2006/15/EG
Toluen	CAS-nr.: 108-88-3	Opprinnelsesland: EU 8 t. normverdi: 192 mg/m³ 8 t. normverdi: 50 ppm **Grense korttidsverdi** Verdi: 384 mg/m³ **Grense korttidsverdi** Verdi: 100 ppm **Grense korttidsverdi** Avgrensningsperiode: 15 min Opprinnelsesland: NO 8 t. normverdi: 25 ppm 8 t. normverdi: 94 mg/m³ **Grense korttidsverdi** Verdi: 25 ppm **Takverdi** Takverdi: 94 mg/m³
Annen informasjon om grenseverdier	Petroleumsarbeidets eksponeringsgrenser gjelder både for alkylat og isomerat.	

DNEL / PNEC

Komponent	Alkylat
DNEL	**Gruppe:** Profesjonell **Eksponeringsvei:** Akutt innånding (systemisk) **Verdi:** 1300 mg/m³ **Kommentarer:** 15 min **Kommentarer:** 68527-27-5 **Gruppe:** Profesjonell **Eksponeringsvei:** Akutt innånding (lokal) **Verdi:** 1100 mg/m³ **Kommentarer:** 15 min **Kommentarer:** 68527-27-5 **Gruppe:** Profesjonell **Eksponeringsvei:** Langtids, innånding (lokal) **Verdi:** 840 mg/m³ **Kommentarer:** 8 h **Kommentarer:** 68527-27-5 **Gruppe:** Konsument **Eksponeringsvei:** Akutt innånding (systemisk) **Verdi:** 1200 mg/m³ **Kommentarer:** 15 min **Kommentarer:** 68527-27-5 **Gruppe:** Konsument

	Eksponeringsvei: Akutt innånding (lokal) **Verdi:** 640 mg/m³ **Kommentarer:** 15 min **Kommentarer:** 68527-27-5 **Gruppe:** Konsument **Eksponeringsvei:** Langtids, innånding (lokal) **Verdi:** 180 mg/m³ **Kommentarer:** 24 h **Kommentarer:** 68527-27-5
Komponent	ETBE
DNEL	**Gruppe:** Profesjonell **Eksponeringsvei:** Akutt innånding (systemisk) **Verdi:** 2800 mg/m³ **Gruppe:** Profesjonell **Eksponeringsvei:** Langtids, innånding (systemisk) **Verdi:** 105 - 352 mg/m³ **Gruppe:** Profesjonell **Eksponeringsvei:** Akutt dermal (systemisk) **Verdi:** 6767 mg/kg **Gruppe:** Konsument **Eksponeringsvei:** Akutt innånding (systemisk) **Verdi:** 1680 mg/m³ **Gruppe:** Konsument **Eksponeringsvei:** Langtids, innånding (systemisk) **Verdi:** 63 - 105 mg/m³ **Gruppe:** Konsument **Eksponeringsvei:** Akutt dermal (systemisk) **Verdi:** 4060 mg/kg **Gruppe:** Konsument **Eksponeringsvei:** Akutt oral (systemisk) **Verdi:** 6 mg/kg
PNEC	**Eksponeringsvei:** Jord **Verdi:** 0,36 mg/kg **Eksponeringsvei:** Ferskvann **Verdi:** 0,51 mg/l **Eksponeringsvei:** Saltvann **Verdi:** 0,017 mg/l **Eksponeringsvei:** Sediment i ferskvann **Verdi:** 0,62 mg/kg **Eksponeringsvei:** Sediment i saltvann **Verdi:** 0,02 mg/kg **Eksponeringsvei:** Renseanlegg STP

	Verdi: 12,5 mg/l
Komponent	Isomerat
DNEL	**Gruppe:** Profesjonell **Eksponeringsvei:** Akutt innånding (systemisk) **Verdi:** 1300 mg/m³ **Kommentarer:** 15 min **Gruppe:** Profesjonell **Eksponeringsvei:** Akutt innånding (lokal) **Verdi:** 1100 mg/m³ **Kommentarer:** 15 min **Gruppe:** Profesjonell **Eksponeringsvei:** Langtids, innånding (lokal) **Verdi:** 840 mg/m³ **Kommentarer:** 8 h **Gruppe:** Konsument **Eksponeringsvei:** Akutt innånding (systemisk) **Verdi:** 1200 mg/m³ **Kommentarer:** 15 min **Gruppe:** Konsument **Eksponeringsvei:** Akutt innånding (lokal) **Verdi:** 640 mg/m³ **Kommentarer:** 15 min **Gruppe:** Konsument **Eksponeringsvei:** Langtids, innånding (systemisk) **Verdi:** 180 mg/m³ **Kommentarer:** (24 h)
Komponent	MTBE
DNEL	**Gruppe:** Profesjonell **Eksponeringsvei:** Akutt innånding (lokal) **Verdi:** 357 mg/m³ **Gruppe:** Profesjonell **Eksponeringsvei:** Langtids, innånding (systemisk) **Verdi:** 178.5 mg/m³ **Gruppe:** Profesjonell **Eksponeringsvei:** Langtids, dermal (systemisk) **Verdi:** 5100 mg/kg bw/day **Gruppe:** Konsument **Eksponeringsvei:** Akutt innånding (lokal) **Verdi:** 214 mg/m³ **Gruppe:** Konsument **Eksponeringsvei:** Langtids, innånding (systemisk) **Verdi:** 53.6 mg/m³ **Gruppe:** Konsument **Eksponeringsvei:** Langtids, innånding (systemisk)

	Verdi: 7.1 mg/kg bw/day **Gruppe:** Konsument **Eksponeringsvei:** Langtids, dermal (lokal) **Verdi:** 3570 mg/kg bw/day
PNEC	**Eksponeringsvei:** Ferskvann **Verdi:** 5.1 mg/l **Eksponeringsvei:** Saltvann **Verdi:** 0.26 mg/l **Eksponeringsvei:** Sediment i ferskvann **Verdi:** 23 mg/kg **Eksponeringsvei:** Sediment i saltvann **Verdi:** 1.17 mg/kg **Eksponeringsvei:** Jord **Verdi:** 1.43 mg/kg **Eksponeringsvei:** Renseanlegg STP **Verdi:** 71 mg/l

8.2. Eksponeringskontroll

Varselsskilt

Forholdsregler for å hindre eksponering

Egnede tekniske tiltak	Ikke håndter nær mat og drikke. Det skal være tilgang til håndvask med tilhørende såpe, rensekrem og fet krem. Administrativ norm for eksponering skal overholdes, og faren for innånding av damper og sprøytetåke skal gjøres minst mulig.
Tekniske tiltak for å hindre eksponering	Sørg for tilstrekkelig generell og lokal avtrekksventilasjon.

Øye- / ansiktsvern

Egnet øyebeskyttelse	Bruk tettsittende vernebriller eller ansiktsskjerm.
Ytterligere øyeverntiltak	Kontaktlinser må ikke brukes ved arbeid med dette stoffet.
Øyevern, kommentarer	Ved fare for sprut, bruk godkjente vernebriller.

Håndvern

Egnede materialer	Nitrilgummi.
Nødvendige egenskaper for håndbeskyttelse	Beskyttelsesklasse: 6 EN 374. EN 420
Gjennomtrengningstid	Verdi: > 8 time(r)

Tykkelsen av hanskemateriale	Verdi: ≥ 0.4 mm
Håndbeskyttelse, kommentar	Ved risiko for direkte kontakt eller sprut bør det brukes vernehansker. Væsken kan trenge gjennom hanskene. Skift derfor hansker ofte.

Hudvern

Egnede verneklær	Bruk egnede verneklær for å beskytte mot mulig hudkontakt.
Ytterligere hudbeskyttelsestiltak	Vask straks tilsølt hud med såpe og vann.
Hudbeskyttelse, kommentar	Ta av tilsølte klær og vask huden grundig med såpe og vann når arbeidet er ferdig. Vær oppmerksom på at forurenset tøy kan utgjøre risiko for brann og / eller eksplosjon. Personlig verneutstyr skal oppbevares atskilt fra andre klær.

Åndedrettsvern

Åndedrettsvern nødvendig ved	Under normale bruksforhold er åndedrettsbeskyttelse ikke nødvendig.
Oppgaver som trenger åndedrettsvern	Ved utilstrekkelig ventilasjon skal åndedrettsvern benyttes. Åndedrettsvern skal brukes hvis luftforurensningen overstiger administrativ norm (AN).
Anbefalt utstyrstype	Bruk egnet åndedrettsvern med gassfilter, type AX.
Ytterligere åndedrettsverntiltak	All håndtering skal foregå på godt ventilert sted.
Åndedrettsvern, kommentarer	Filter med halv maske. Filterutstyr kan brukes i maksimalt 2 timer per gang.

Hygiene / miljø

Spesifikke hygienetiltak	Ta straks av gjennomtrengelige klær som er blitt våte. RØKING FORBUDT I ARBEIDSOMRÅDET!

Passende miljømessig eksponeringskontroll

Begrensning av miljøeksponering	Bør ikke komme ned i avløp. Meld fra til ansvarlig myndighet (politi/ kommuneingeniør/miljøvernsjef/KLIF) ved større spill/lekkasjer.
Miljømessig eksponeringskontroll, kommentarer	VOC.

Eksponeringskontroll

Tiltak ved privat bruk av kjemikalier	Dette produktet skal ikke brukes under dårlige ventilasjonsforhold. Ta av tilsølte klær og vask huden grundig med såpe og vann når arbeidet er ferdig. Det er forbudt å oppbevare tobakk, mat og drikkevarer i arbeidslokaler eller områder der produktet brukes.

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Væske
Farge	Klar.
Lukt	Petroleum. Eterliknande.
pH	Status: I handelsvare

	Kommentarer: Ikke relevant. Status: I løsning Kommentarer: Ikke relevant.
Smeltepunkt / smeltepunktintervall	Kommentarer: Ikke relevant.
Kokepunkt / kokepunktintervall	Verdi: 30 - 190 °C Metode: EN ISO 3405 Verdi: 65 °C Kommentarer: NFPA® 30 (USA)
Flammepunkt	Verdi: < 0 °C
Fordampningshastighet	Verdi: > 1000 Metode: BuAc=100
Nedre eksplosjonsgrense m/enhet	Verdi: 1 vol%
Øvre eksplosjonsgrense m/enhet	Verdi: 8 vol%
Damptrykk	Verdi: 55 - 65 kPa Metode: EN 13016-1 Temperatur: = 38 °C
Damptetthet	Verdi: > 1 Referansegass: Luft
Relativ tetthet	Verdi: 690 - 720 kg/m3 Metode: EN ISO 12185
Løslighet	Kommentarer: Lett oppløselig i: Hydrokarboner.
Fordelingskoeffisient: n-oktanol/ vann	Verdi: 4,3 - 4,8 Kommentarer: Kow - Uspesifisert, estimert verdi av blandingen.
Selvantennelighet	Verdi: > 300 °C
Viskositet	Verdi: < 1 mm2/s Temperatur: = 40 °C

9.2. Andre opplysninger

Fysikalske farer

Brannfarlige væsker	Kommentarer: H224 Ekstremt brannfarlig væske og damp.
Ledningsevne	Verdi: ≥ 0.00025 µS/m Metode: EN 15938 Kommentarer: 250 pS/m Temperatur: = 20 °C

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet	Det er ingen kjent reaktivitetsrisiko forbundet med dette produktet.

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabilitet	Stabil under normale temperaturforhold og anbefalt bruk.

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner

Risiko for farlige reaksjoner	Inneholder en flyktig komponent. Damp kan danne eksplosive blandinger med luft.

10.4. Forhold som skal unngås

Forhold som skal unngås	Unngå varme, flammer og andre antennelseskilder.

10.5. Uforenlige materialer

Materialer som skal unngås	Unngå kontakt med oksiderende stoffer.

10.6. Farlige nedbrytningsprodukter

Farlige spaltningsprodukter	Ingen under normale forhold. Termisk nedbryting eller forbrenning kan frigjøre karbonoksider og andre giftige gasser eller damper.

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Komponent	Alkylat
Akutt giftighet	**Type toksisitet:** Akutt **Testet effekt:** LD50 **Eksponeringsvei:** Oral **Metode:** OECD 401 **Verdi:** > 5000 mg/kg **Forsøksdyreart:** rotte **Kommentarer:** 68527-27-5 **Type toksisitet:** Akutt **Testet effekt:** LC50 **Eksponeringsvei:** Innånding. **Metode:** OECD 403 **Verdi:** > 5610 mg/m³ **Forsøksdyreart:** rotte **Kommentarer:** 68527-27-5 **Testet effekt:** LD50 **Eksponeringsvei:** Dermal **Metode:** OECD 402 **Verdi:** > 2000 mg/kg bw **Forsøksdyreart:** Kanin **Kommentarer:** 68527-27-5 **Testet effekt:** LD50 **Eksponeringsvei:** Oral **Verdi:** > 5000 mg/kg **Forsøksdyreart:** rotte **Kommentarer:** 64741-64-6

	Testet effekt: LD50 **Eksponeringsvei:** Dermal **Verdi:** > 2000 mg/kg **Forsøksdyreart:** Kanin **Kommentarer:** 64741-64-6 **Testet effekt:** LC50 **Eksponeringsvei:** Innånding. **Verdi:** > 5.2 mg/l **Forsøksdyreart:** rotte **Test referanse:** 4 hr **Kommentarer:** 64741-64-6
Komponent	ETBE
Akutt giftighet	**Testet effekt:** LD50 **Eksponeringsvei:** Oral **Metode:** OECD 401 **Verdi:** > 2003 mg/kg **Forsøksdyreart:** rotte **Testet effekt:** LD50 **Eksponeringsvei:** Dermal **Metode:** OECD 402 **Verdi:** > 2000 mg/kg **Forsøksdyreart:** Kanin **Testet effekt:** LC50 **Eksponeringsvei:** Innånding. **Metode:** OECD 403 **Verdi:** > 5.88 mg/l **Forsøksdyreart:** rotte **Kommentarer:** 4 h
Komponent	Isomerat
Akutt giftighet	**Testet effekt:** LD50 **Eksponeringsvei:** Oral **Metode:** OECD 401 **Verdi:** > 5000 mg/kg **Forsøksdyreart:** rotte **Testet effekt:** LD50 **Eksponeringsvei:** Dermal **Metode:** OECD 402 **Verdi:** > 5000 mg/kg **Forsøksdyreart:** Kanin **Testet effekt:** LC50 **Eksponeringsvei:** Innånding. **Metode:** OECD TG 403 **Verdi:** > 5610 mg/m³ **Forsøksdyreart:** rotte
Komponent	MTBE
Akutt giftighet	**Testet effekt:** LC50

	Eksponeringsvei: Innånding (damp) **Varighet:** 4 time(r) **Verdi:** 85 mg/l **Forsøksdyreart:** rotte **Testet effekt:** LC50 **Eksponeringsvei:** Innånding (damp) **Varighet:** 4 time(r) **Verdi:** 41000 mg/m³ **Forsøksdyreart:** rotte **Testet effekt:** LD50 **Eksponeringsvei:** Dermal **Verdi:** > 2000 mg/kg **Forsøksdyreart:** rotte **Testet effekt:** LD50 **Eksponeringsvei:** Oral **Verdi:** 3870 mg/kg **Forsøksdyreart:** rotte

Øvrige helsefareopplysninger

Hudetsing / hudirritasjon, annen informasjon	Irriterer huden. Gass/damp kan irritere luftveier/lunger. Væsken virker irriterende på slimhinner og kan eventuelt gi magesmerte ved svelging.
Innånding	I høye konsentrasjoner virker damper sløvende og kan forårsake hodepine, tretthet, svimmelhet og kvalme.
Hudkontakt	Produktet/stoffet virker avfettende på huden. Langvarig eller gjentatt kontakt fører til uttørring.
Svelging	Farlig: kan forårsake lungeskade ved svelging.
Kjønnscellemutagenitet	Kommentarer: Inneholder <0,1% benzen.
Kreftfremkallende egenskaper	Kommentarer: Inneholder <0,1% benzen.
Komponent	Alkylat
Kreftfremkallende egenskaper	**Resultat av evaluering:** På basis av tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt. 68527-27-5 **Test referanse:** OECD 451 **Kommentarer:** Inneholder et stoff som muligens kan være kreftfremkallende. 64741-64-6
Reproduksjonstoksisitet	Kommentarer: Produkten är inte klassificerat som reproduktionstoxisk. Inneholder <0,1% benzen.
Vurdering av bestemt målorgan SE, klassifisering	Depresjon av sentralnervesystemet med narkotiske effekter som døsighet, narkose, redusert årvåkenhet, tap av reflekser, manglende koordinering og svimmelhet.
Aspirasjonsfare grunnet hydrokarboninnhold, kommentarer	Inntak kan forårsake kraftig irritasjon i munn, spiserør og mage-tarmsystemet. H304 Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene.
Aspirasjonsfare, kommentarer	Fare for kjemisk lungebetennelse ved aspirasjon.

Symptomer på eksponering

Annen informasjon	Organiske løsningsmidler kan ved overeksponering påvirke sentralnervesystemet og forårsake svimmelhet og beruselse, og ved svært høye konsentrasjoner bevisstløshet og død.

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1. Giftighet

Akutt akvatisk fisk	Verdi: > 100 mg/l Eksponeringstid: 96 time(r) Art: Danio rerio Metode: OECD TG no. 203 (2004) Test referanse: Test report 022/11. Kommentarer: LL50.Resultat for blandingen.
Komponent	ETBE
Akutt akvatisk fisk	**Verdi:** > 57.4 mg/l **Effektdose konsentrasjon:** LC50 **Testvarighet:** 96 time(r) **Art:** Menidia Beryllina **Verdi:** > 974 mg/l **Effektdose konsentrasjon:** LC50 **Testvarighet:** 96 time(r) **Verdi:** 29.9 mg/l **Effektdose konsentrasjon:** NOEC **Testvarighet:** 31 dag(er) **Art:** Phimepales promelas **Verdi:** 37 mg/l **Effektdose konsentrasjon:** EC50 **Testvarighet:** 96 time(r) **Art:** Americamysis bahia **Verdi:** 1.7 mg/l **Effektdose konsentrasjon:** NOEC **Testvarighet:** 28 dag(er) **Art:** Americamysis bahia
Komponent	MTBE
Akutt akvatisk fisk	**Toksisitet typen:** Akutt **Verdi:** 574 mg/l **Effektdose konsentrasjon:** LC50 **Eksponeringstid:** 96 time(r) **Art:** Menidia Beryllina **Kommentarer:** Havsvatten **Toksisitet typen:** Akutt **Verdi:** 672 mg/l **Effektdose konsentrasjon:** LC50 **Eksponeringstid:** 96 time(r) **Art:** Pimephales promelas **Kommentarer:** Sötvatten.

	Toksisitet typen: Akutt **Verdi:** 136 mg/l **Effektdose konsentrasjon:** EC50 **Eksponeringstid:** 96 time(r) **Art:** Americamysis bahia **Kommentarer:** Havsvatten **Toksisitet typen:** Akutt **Verdi:** 26 mg/l **Effektdose konsentrasjon:** NOEC **Eksponeringstid:** 28 dag(er) **Art:** Americamysis bahia **Kommentarer:** Havsvatten **Toksisitet typen:** Kronisk **Verdi:** 299 mg/l **Effektdose konsentrasjon:** NOEC **Eksponeringstid:** 31 dag(er) **Art:** Phimepales promelas **Kommentarer:** Sötvatten.
Akutt akvatisk alge	Verdi: > 100 mg/l Eksponeringstid: 72 time(r) Art: Pseudokirchneriella subcapitata Metode: OECD 201 Test referanse: Test report 022/11. Kommentarer: EL50. Resultater for blandingen.
Komponent	ETBE
Akutt akvatisk alge	**Verdi:** 1100 mg/l **Effektdose konsentrasjon:** EC50 **Testvarighet:** 72 time(r)
Komponent	MTBE
Akutt akvatisk alge	**Toksisitet typen:** Akutt **Verdi:** > 800 mg/l **Effektdose konsentrasjon:** IC50 **Eksponeringstid:** 72 time(r)
Akutt akvatisk Daphnia	Verdi: > 100 mg/l Eksponeringstid: 48 time(r) Art: Daphnia Magna Metode: OECD 202 Test referanse: Test report 022/11. Kommentarer: EL50. Data gäller blandningen.
Komponent	ETBE
Akutt akvatisk Daphnia	**Verdi:** 110 mg/l **Effektdose konsentrasjon:** EC50 **Testvarighet:** 48 time(r) **Verdi:** 5.1 mg/l **Effektdose konsentrasjon:** NOEC **Testvarighet:** 21 dag(er)

Komponent	MTBE
Akutt akvatisk Daphnia	**Toksisitet typen:** Akutt **Verdi:** 651 mg/l **Effektdose konsentrasjon:** EC50 **Eksponeringstid:** 48 time(r) **Art:** Daphnia magna **Toksisitet typen:** Akutt **Verdi:** 472 mg/l **Effektdose konsentrasjon:** EC50 **Eksponeringstid:** 48 time(r) **Art:** Daphnia magna **Kommentarer:** Sötvatten. **Toksisitet typen:** Akutt **Verdi:** 51 mg/l **Effektdose konsentrasjon:** NOEC **Eksponeringstid:** 21 dag(er) **Art:** Daphnia magna **Kommentarer:** Sötvatten.
Komponent	ETBE
Giftighet for bakterier	**Verdi:** 12.5 mg/l **Effektdose konsentrasjon:** NOEC **Eksponeringstid:** 16 time(r) **Art:** Pseudomonas putida
Komponent	MTBE
Giftighet for bakterier	**Toksisitet typen:** Akutt **Verdi:** 719 mg/l **Effektdose konsentrasjon:** NOEC **Eksponeringstid:** 18 time(r) **Art:** Pseudomonas putida **Kommentarer:** Havsvatten.
Komponent	MTBE
Giftighet for planter	**Verdi:** 491 mg/l **Effektdose konsentrasjon:** IC50 **Eksponeringstid:** 96 time(r) **Art:** Pseudokirchneriella subcapitata **Kommentarer:** Sötvatten **Verdi:** 103 mg/l **Effektdose konsentrasjon:** NOEC **Eksponeringstid:** 96 time(r) **Art:** Pseudokirchneriella subcapitata **Kommentarer:** Sötvatten

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Kjemisk oksygenforbruk (COD)	Kommentarer: Ikke kjent.
Biologisk oksygenforbruk (BOD)	Kommentarer: Ikke kjent.

Persistens og nedbrytbarhet, kommentarer	Flyktige stoffer brytes ned i atmosfæren på få dager. Produktet brytes fullstendig ned ved fotokjemisk oksidering. Produktet er ikke påvist nedbrytbart under anaerobe (oksygenfrie) forhold.

12.3. Bioakkumuleringsevne

Bioakkumuleringspotensial	Bioakkumulering anses for å være uten betydning på grunn av produktets lave vannløselighet.
Biokonsentrasjonsfaktor (BCF)	Verdi: 4,3 - 4,8 Metode: Log Kow Kommentarer: Beregnet verdi for blanding.

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet	Produktet inneholder flyktige organiske forbindelser (VOC) som fordamper lett fra alle overflater. Produktet er uoppløselig i vann og spres på vannoverflaten.

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

PBT vurderingsresultat	Klassifiseres ikke som PBT / vPvB i henhold til någjeldende EU-kriterier.

12.6. Andre skadevirkninger

Andre skadevirkninger / annen informasjon	Vannklassifisering : 2 (WGK).

AVSNITT 13: SLUTTBEHANDLING

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Egnede metoder til fjerning av kjemikaliet	Påse at beholderne er tomme før deponering (eksplosjonsfare).
Avfallskode EAL	Avfallskode EAL: 130702 bensin Klassifisert som farlig avfall: Ja
EAL Emballasje	Avfallskode EAL: 150110 emballasje som inneholder rester av eller er forurenset av farlige stoffer Klassifisert som farlig avfall: Ja
EU-forordninger	2008/98/EG
Nasjonale forskrifter	SFS 2018:514
Annen informasjon	Leveres til godkjent avfallsmottak i samsvar med lokale forskrifter. Emballasjen må være tom (drypptørr).

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

14.1. FN-nummer

ADR / RID / ADN	1203
IMDG	1203
ICAO / IATA	1203

14.2. FN-forsendelsesnavn

ADR / RID / ADN	BENSIN
IMDG	PETROL
ICAO / IATA	PETROL

14.3. Transportfareklasse(r)

ADR / RID / ADN	3
IMDG	3
ICAO / IATA	3

14.4. Emballasjegruppe

ADR / RID / ADN	II
IMDG	II
ICAO / IATA	II

14.5. Miljøfarer

IMDG	Ingen.

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket

ADR / RID - Annen informasjon

ADR Andre relevante opplysninger	(D/E)
Farenr.	33
RID Andre relevante opplysninger	(D/E)

IMDG / ICAO / IATA - Annen informasjon

IMDG, andre relevante opplysninger	-18 C, c.c.
EmS	F-E, S-E

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM REGELVERK

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Referanser (Lover/Forskrifter)	Europaparlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 av 18. desember 2001 om registrering, evaluering, autorisasjon og restriksjoner av kjemikalier (REACH), om opprettelse av et europæisk kjemikalieagentur og om endring av direktiv 1999/45/EF og opphevelse av Rådets forordning (EØF) nr. 793/93 og Kommissjonens forordning (EF) nr. 1488/94 og Rådets direktiv 76/769/EØF og Kommissjonens direktiv 91/155/EØF, 93/67/EF, 93/105/EF og 2000/21/EF, med endringer.

	Europaparlaments- og rådsforordning nr. 1272/2008 av 16. desember 2008 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger og om endring og oppheving av direktiv 67/548/EØF og 1999/45/EF og om endring av forordning (EF) nr. 1907/2006, med endringer. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/98 / EF av 19. november 2008 om avfall og opphevelse av visse direktiver. Direktiv 2004/37 / EF - kreftfremkallende eller mutagene på arbeidsplassen av 29. april 2004 om beskyttelse av arbeidstakere mot risiko for eksponering for kreftfremkallende eller mutagene på arbeidsplassen (sjette særdirektiv i henhold til artikkel 16 nr. 1) Direktiv 89/391 / EØF), senest endret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2017/2398 av 12. desember 2017. Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 301 af 13. maj 1993 om fastsættelse af kodenumre som senest ændret ved bekendtgørelse nr. 783 af 24. september 1993. FOR 2011-12-06 nr 1358: Forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer (forskrift om tiltaks- og grenseverdier), med endringer. Forskrift 2004 nr. 922 om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (Produktforskriften). Forskrift 2008 nr. 516. Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH). Forskrift om vern mot eksponering for kjemikalier på arbeidsplassen (Kjemikalieforskriften), 30.04.2001 nr. 443, med endringer. Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften). 01.06 2004 nr. 930, med endringer. Forskrift om brannfarlig vare, 26.06.2002 nr. 744, med endringer.

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Eksponeringsscenario, kommentarer	Relevant informasjon fra komponents eksponeringsscenarier er innarbeidet i avsnitt 4 - 13 i dette sikkerhetsdatabladet.

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Leverandørens anmerkninger	Opplysningene i dette sikkerhetsdatabladet er basert på opplysninger som var i vår besittelse på det tidspunkt sikkerhetsdatabladet ble utarbeidet, og er gitt under forutsetning av at produktet anvendes under de forhold som er angitt, og i samsvar med den anvendelsesmåte som er spesifisert på emballasjen eller i relevant teknisk litteratur. Ethver annen bruk av produktet, eventuelt i kombinasjon med andre produkter eller prosesser, skjer på brukerens eget ansvar.
Liste over relevante H-setninger (i avsnitt 2 og 3).	H224 Ekstremt brannfarlig væske og damp. H225 Meget brannfarlig væske og damp. H304 Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene. H315 Irriterer huden. H319 Gir alvorlig øyeirritasjon. H332 Farlig ved innånding. H336 Kan forårsake døsighet eller svimmelhet. H361d Mistenkes for å kunne gi fosterskader. H373 Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering H411 Giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann. H412 Skadelig, med langtidsvirkning, for liv i vann. H413 Kan forårsake skadelige langtidsvirkninger for liv i vann.
Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]	Flam. Liq. 1; H224; Asp. Tox. 1; H304;

	Skin Irrit. 2; H315; STOT SE 3; H336; Aquatic Chronic 4; H413;
Viktige litteraturreferanser og datakilder	Examination essay. Diffusion of alkylate petrol during discharge in the environment. Gunilla Henriksson, Annalena Tåmt (2004). Kemiska Ämnen. Prevent AB (2013). Test report 022/11. Aspen+. Fish, acute toxicity test. Toxicon AB (2011). Test report 022/11. Aspen+. Freshwater Alga and Cyanobacteria, Growth Inhibition Test. Dahpnia Magna, Acute Immobilisation Test. Fish, acute toxicity test. Toxicon AB (2011). Test report 07-25. Evaluation of the aerobic biodegradability of organic compounds 182/06 (Aspen 4T). AnoxKaldnes AB (2007).
Opplysninger som er nye, slettet eller revidert	Endringer i seksjon 3, 8, 11 og 12
Versjon	1
Utarbeidet av	Lantmännen Aspen AB
URL for teknisk informasjon	http://www.aspen.se